Raadsvoorstel

Commissievergadering	:	Samenleving, 14 september 2022
Titel	:	Statutenwijziging bestuurlijke fusie Stellingwerf College
Onderwerp	:	Statutenwijziging ten behoeve van bestuurlijke fusie Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ooststellingwerf en Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland en Weststellingwerf.
Teamleider	:	Harry Dekkers
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085123671

Datum collegevergadering
21 juni 2022

Voorgesteld besluit
1. Kennis te nemen van de voorgestelde bestuurlijke fusie tussen Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ooststellingwerf (SOVOO) en Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland en Weststellingwerf (SVOSW);
2. In te stemmen met de statuten behorende bij de gefuseerde stichting.

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
Het Stellingwerf College in Oosterwolde is een zelfstandige, openbare school met als bevoegd gezag Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ooststellingwerf (hierna: SOVOO). Deze stichting wil per 1 januari 2023 bestuurlijk fuseren met Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland en Weststellingwerf (hierna: SVOSW). Onder SVOSW vallen drie scholen:

- Linde College - Wolvega
- RSG & Praktijkschool Tromp Meesters - Steenwijk
- CSG Eekeringe – Steenwijk

Een bestuurlijke fusie betekent dat alleen de stichtingen waaronder deze scholen vallen fuseren. De scholen zelf fuseren niet en blijven zelfstandige locaties. De nieuwe stichting zal gevestigd worden in Wolvega en heeft vanzelfsprekend ook nieuwe statuten (bijlage 2). Aan u wordt nu gevraagd akkoord te gaan met deze statutenwijziging (bijlage 4). Dit is namelijk een taak van de gemeenteraad bij openbaar onderwijs. De gemeenteraden van Weststellingwerf en Steenwijkerland hebben deze taak niet en hoeven daarom ***geen*** instemming te geven met de nieuwe statuten.

Om de argumenten en kanttekeningen goed te begrijpen, is het belangrijk eerst kennis te nemen van het verschil in taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een openbare en een bijzondere stichting. Die informatie volgt hieronder:

Taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een openbare stichting
De gemeenteraad heeft de grondwettelijke taak om te voorzien in voldoende *openbaar* onderwijs. De gemeenteraad heeft daarom een aantal belangrijke taken als het gaat om openbaar onderwijs, die de raad niet heeft als het gaat om *bijzonder* onderwijs. Bijzondere scholen geven les op basis van godsdienst, levensovertuiging of een visie op het onderwijs. De lessen op een openbare school zijn niet op basis van een godsdienst of levensovertuiging.

De wetgever legt aan de gemeenteraad als extern toezichthouder voor het *openbaar* onderwijs de verantwoordelijk op om de continuïteit en de handhaving van het specifieke karakter van het openbaar onderwijs te waarborgen. De gemeenteraad kan besluiten dat een of meer openbare scholen in de gemeente in stand worden gehouden door een openbare stichting. Dit is bij het Stellingwerf College het geval in de vorm van SOVOO. Bij een openbare stichting heeft de gemeenteraad een aantal taken en verantwoordelijkheden. Deze worden beschreven in artikel 42b van de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Wanneer de stichting voor openbaar onderwijs een raad van toezicht heeft, neemt deze raad van toezicht een deel van de taken en verantwoordelijkheden op zich. Dit is bij SOVOO geval. Voor de gemeenteraad blijven dan de volgende taken over:

1. Het besluiten over de opheffing van de openbare school, waaronder ook de opheffing van een openbare nevenvestiging;
2. De benoeming van de leden van de raad van toezicht;
3. Verslag krijgen van de staat van het openbaar onderwijs, waarbij aandacht wordt besteed aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs: de algemene toegankelijkheid, algemene benoembaarheid en actieve pluriformiteit.
4. Het voorzien in het bestuur van de openbare scholen als het schoolbestuur haar taken ernstig verwaarloost of functioneert in strijd met de wet;
5. Het instemmen met een statutenwijziging.

In bijlage 1 zijn de huidige statuten van SOVOO terug te vinden.

Taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een bijzonder onderwijsstichting
De huidige stichting van het Stellingwerf College is een openbare stichting. De nieuwe stichting wordt een stichting met een algemeen bijzonder karakter. De reden hiervoor is dat er behalve openbare ook bijzondere scholen onder de stichting zullen vallen. De taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een bijzonder onderwijsstichting worden beschreven in artikel 53c van de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Taken 1, 3 en 4 zijn ook bij een bijzonder onderwijsstichting van toepassing. Bij punt 2 en 5 zijn er wel verschillen:

- Punt 2 vervalt: Bij een bijzonder onderwijsstichting benoemt de raad van toezicht zichzelf.
- Punt 5 heeft een toevoeging. De gemeenteraad moet nog steeds instemmen met een statutenwijziging, maar mag instemming alleen onthouden *indien overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft.*

Argumenten

2.1 Instemming met de statuten maakt de bestuurlijke fusie mogelijk
Door in te stemmen met de statuten kan de stichting van het Stellingwerf College fuseren. Zij kiezen om de volgende redenen voor een bestuurlijke fusie:

- Zowel SOVOO als SVOSW verwachten in 2025 een lager aantal leerlingen dan in het schooljaar 2020-2021. Voor SVOSW is de daling 13%, voor SOVOO gaat het om een daling van 3%. Het leerlingenaantal van SOVOO is in voorgaande jaren al flink gedaald en lijkt vanaf 2025 te stabiliseren. Onderzoek in opdracht van de gemeente voorspelt dat het aantal leerlingen langzaam blijft dalen. Het Stellingwerf College zat bij de telling van oktober 2021 op 1079 leerlingen. In schooljaar 2015/2016 waren dit er 1481. De verwachting is dat er in 2030 nog 961 leerlingen zijn.. Hierin zijn factoren als verwachte huizenbouw e.d. al meegenomen. Dat het leerlingenaantal afneemt is een gevolg van het feit dat er minder kinderen worden geboren. Hoe minder leerlingen er zijn, hoe moeilijker het voor een school wordt om een breed aanbod te behouden en uiteindelijk om

te blijven bestaan.

De opheffingsnorm voor het Stellingwerf College is 647 leerlingen. De stichtingsnorm is echter 1212 leerlingen. Dit betekent dat als een school als het Stellingwerf College nieuw wordt opgericht, er bij de start minimaal 1212 leerlingen moeten zijn.

- Voor de schoolbesturen is het duurzaam in stand houden van het huidige thuisnabije onderwijsaanbod in de regio het belangrijkste doel van de fusie. De bestuurders hebben er daarom voor gekozen om enerzijds de onderwijskundige samenwerking tussen het Linde College en het Stellingwerf College te versterken en anderzijds de onderwijskundige samenwerking tussen de scholen in Steenwijk. Het Stellingwerf College heeft op dit moment nog een zeer breed en rijk onderwijsaanbod. Hoe minder leerlingen er zijn, hoe moeilijk dit in stand te houden is. Door inhoudelijk samen te werken met het Linde College kan het volledige aanbod voorlopig in stand blijven, ook bij verdere krimp. Beide scholen hebben een sterke regionale functie, die zij op deze manier kunnen blijven vervullen.

- Een ander belangrijk doel van de voorgenomen bestuurlijke fusie is om schaalvoordelen te realiseren. Denk aan het voeren van een gezamenlijke administratie, ICT-afdeling en inkoop. Ook willen de scholen samen sterk staan in ontwikkeling en vernieuwing, de mobiliteit van medewerkers en het borgen van werkgelegenheid.

- Het haalbaarheidsonderzoek geeft een positief beeld. Na een periode van bestuurlijk aftasten hebben de bestuurders gezamenlijk opdracht gegeven voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek.. De betrokken medezeggenschapsorganen en de raden van toezicht van beide besturen hebben ingestemd met het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek.

- De bestuurlijke fusie heeft geen directe gevolgen voor het Stellingwerf College. De school blijft openbaar, behoud het huidige vakkenpakket en gaat op gelijke voet door. Er zijn wel wijzigingen als het gaat om de wijze van aansturen, het management en personeel. Leerlingen en ouders zullen hier weinig van merken.

2.2 De statuten voldoen aan de wet
De statuten voldoen aan de eisen zoals gesteld in de Wet op het Voortgezet onderwijs (artikel 53c), Wet medezeggenschap scholen, Wet Samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool, Gemeentewet en de Wet van 23 april 1998 inzake de bestuurlijke fusie tussen openbare en bijzondere scholen, Stb. 1998, 294. Een profiel van de leden van de raad van toezicht (bijlage 3) is toegevoegd om de statuten compleet te maken.

2.3 Het college heeft een positief advies gegeven over de voorgenomen fusie
Het bestuur SOVOO heeft het college verzocht om een positief advies te geven over de voorgenomen fusie. Het advies van het college is een verplichte bijlage bij de Fusie Effect Rapportage. Daarmee bieden de stichtingen de fusie ter toetsing aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). Het college kon een negatief advies (afwijzen), neutraal advies (geen mening) of positief advies geven. Op 24 mei 2022 heeft het college besloten om een positief advies uit te brengen.

Kanttekeningen
1.1. De gemeenteraad heeft minder invloed op de nieuwe stichting
Omdat de nieuwe stichting geen openbare stichting is, verliest de gemeenteraad de bevoegdheid om de leden van de raad van toezicht te benoemen. Ook heeft de gemeenteraad minder invloed op eventuele

toekomstige statenwijzigingen. De verantwoordelijkheden en taken van de gemeenteraad die beschreven worden in de statuten passen echter bij een bijzondere stichting en voldoen aan de wet. Het is mogelijk dat de gemeenteraad hierdoor minder makkelijk toezicht houdt op het openbaar onderwijs van het Stellingwerf College. Kortom, bij de nieuwe stichting zal de gemeenteraad minder mogelijkheden voor sturing hebben, maar wel dezelfde plichten ten aanzien van het aanbod van openbaar onderwijs.

Het is echter onwaarschijnlijk dat echte bijsturing nodig zal zijn, en wanneer er echt grote problemen of drastische wijzigingen worden voorgesteld heeft de gemeenteraad hier nog steeds zeggenschap over. Zeker ten opzichte van het openbaar onderwijs blijft de raad altijd op de hoogte en behoudt de raad de mogelijkheid om in te grijpen indien nodig:

- Volgens artikel 22.3 van de statuten wordt over de begroting altijd overlegd met de gemeenteraad.
- Volgens artikel 25.2 van de statuten moet de gemeenteraad altijd toestemming geven voor het opheffen van het Stellingwerf College of voor het omzetten van een openbare naar een bijzondere school.
- Bij ontbinding van de stichting (artikel 25.3 van de statuten) zal altijd eerst overlegd worden met de gemeenteraad.
- Volgens artikel 53c.5 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) moet de gemeenteraad nog altijd instemmen met statutenwijzigingen en mag deze instemming geweigerd worden indien ‘overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft’.
- Volgens artikel 53c.8 neemt de gemeenteraad ’in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, voor zover het openbaar onderwijs betreft de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen voor zover het openbaar onderwijs betreft’.

Tenslotte hebben de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf op dit moment al te maken met deze beperktere bevoegdheden bij SVOSW. Als Ooststellingwerf bij de nieuwe stichting extra bevoegdheden zou krijgen, zou dit betekenen dat er geen gelijkheid meer is met de andere twee gemeenten. Dit zou voor spanningen kunnen zorgen en is daarom niet wenselijk. Het getuigt bovendien van vertrouwen om in te stemmen met de voorgestelde fusie.

Financiële toelichting

De bestuurlijke fusie heeft geen directe financiële gevolgen voor de gemeente Ooststellingwerf.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad heeft ingestemd met de statuten van de nieuwe stichting die ontstaat bij de bestuurlijke fusie van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ooststellingwerf en Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland en Weststellingwerf.

Vervolg

Met uw instemming met de statuten zal SOVOO per 1 januari 2023 bestuurlijk fuseren met SVOSW.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

Drs. W. Mutter , gemeentesecretaris

Mr. S.E. Korthuis , burgemeester.

Bijlagen

1. Huidige statuten Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ooststellingwerf
2. Nieuwe statuten van de toekomstige stichting
3. Profiel raad van toezicht
4. Aanbiedingsbrief college en raad
5. Raadsbesluit

Geheime stukken

1. N.v.t.